

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoo.cn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

موضوع تحقیق :

بررسی فضاهای داخلی و مبلمان کتابخانه های عمومی و مقایسه

استانداردهای آن ها با نظرات مراجعه کنندگان

مقدمه

کتابخانه، نهادی اجتماعی است که با گردآوری، سازماندهی و نگهداری دانش مدون بشر، امکان رشد اندیشه، شکوفایی استعداد و باروری ذهن اخلاق انسان پویا و جستجوگر را فراهم می سازد. کتابخانه ها به لحاظ کمی و کیفی چشم اندازی از اوضاع اجتماعی جوامع کشورهای مختلف در هر یک از دوره های تاریخی هستند.

در روزگار کنونی، قشرهای مختلف مردم باتوانایی ها، سلیقه ها و عقیده های گوناگون می توانند برای مطالعه کتاب و سایر نشریات به یکی از کتابخانه های در دسترس خود مراجعه نموده و از نکات آن بهره مند شوند.

کتابخانه ها انواع مختلفی دارند و هر کدام با هدف معینی به وجود آمده اند که یکی از آنها، کتابخانه های عمومی می باشند. اینگونه کتابخانه ها برای عموم افراد جامعه به وجود آمده است و وظیفه دارد که در تمام رشته های مختلف علوم، فنون، فرهنگ، هنر و ... ، انواع کتابها، مجلات و نشریات سودمند و جدید را جمع آوری کرده و در اختیار مردم بگذارد. چون همه کس استفاده از کتابخانه عمومی را دارد به همین جهت این نوع کتابخانه ها باید موادی در خور استفاده همگان تدارک ببینند (خدمات عمومی کتابخانه و روشهای آن، نسرين دخت عماد خراسانی، ص ۹).

ساختمان کتابخانه ها از آن جهت که باید تسهیلات استفاده از خدمات کتابخانه را برای کلیه مراجعان در اسرع وقت فراهم کند، دارای اهمیت می باشد. فضای داخلی کتابخانه به لحاظ نورپردازی، صدا، هوا و دما، توزیع مناسب اتاقها و نقش مؤثری در استفاده بهتر و راحت تر از امکانات کتابخانه دارد.

تجهیزات کتابخانه ها شامل میز، صندلی، قفسه کتاب، برگردان، میز امانت و ... نیز در استفاده از خدمات کتابخانه تأثیر بسزایی دارند؛ زیرا این وسایل برای تأمین دو نیاز «آرایش» و «آسایش» مورد استفاده قرار می گیرند.

کلیات تحقیق:

موضوع تحقیق «بررسی فضاهای داخلی و مبلمان کتابخانه های عمومی و مقایسه استانداردهای آن ها با نظرات مراجعه کنندگان» می باشد. لازم به توضیح است در این تحقیق تنها فضاها و تجهیزاتی بررسی شده اند که مورد استفاده مستقیم مراجعین هستند. بنابراین فضاهایی مخزن کتاب، دفاتر کارکنان و ... و همچنین تجهیزات فنی مطالعه نشده اند.

مخزن کتاب، دفاتر کارکنان و ... همچنین تجهیزات فنی مطالعه نشده اند.

فرضیه ای که در این تحقیق به دنبال اثبات آن هستیم، این است که : «نظرات مراجعه کنندگان در مورد فضای داخلی و مبلمان مطلوب کتابخانه تا حد زیادی با استانداردهای موجود مطابقت دارد».

هدف کلی تحقیق، یافتن شیوه های خلق فضاهای داخلی و تجهیزات جذاب، کارآمد و مناسب برای مطالعه در کتابخانه ها است.

دیگر اهداف تحقیق عبارتند از : بالا بردن میزان بازدهی مطالعه در کتابخانه های عمومی از طریق بهبود فضاهای داخلی و نیز تأمین آسایش و زیبایی مبلمان و تجهیزات کتابخانه.

- یافتن اشتراکات و تفاوت ها بین نظرات مردان و زنان مراجعه کننده در مورد مباحث اشاره شده.

- مقایسه نظرات مراجعین با استانداردهای موجود

بنابراین سؤال اصلی تحقیق این است که «استانداردهای لازم برای مطلوبیت فضاهای داخلی و مبلمان کتابخانه کدامند و آیا نظر مراجعین با این استانداردها مطابقت دارد؟»

دیگر سؤالات تحقیق عبارتند از : - کدام عوامل در طراحی فضاها و تجهیزات کتابخانه ها دارای اهمیت بیشتری هستند؟

- تقسیم فضاها باید چگونه و با چه وسایلی انجام شود؟

- در مکان یابی مناسب وسایل و مبلمان به چه نکاتی باید توجه کرد؟

- آیا میان تعریف مراجعین زن از فضای مطلوب در کتابخانه با نظرات مردان اختلاف

وجود دارد؟

روش تحقیق به کار رفته، روش تحقیق کمی و از نوع «توصیفی» (که در آن محقق تنها به

توصیف آنچه اتفاق افتاده می پردازد و وارد مسائل علی نمی شود. برای جمع آوری

اطلاعات از منابع کتابخانه ای و نیز روش مصاحبه (تهیه پرسشنامه) استفاده شده است. در

مطالعه کتابخانه ای که به منظور یافتن استانداردهای موجود صورت گرفت، از منابع

دست اول استفاده شده؛ ضمن اینکه برای مقایسه استانداردهای موجود با نظرات

مراجعین، ابتدا کارت هایی بین تعدادی از مراجعین به صورت تصادفی توزیع و از آنها

خواسته شد ویژگیهای فضای داخلی و مبلمان مطلوب برای کتابخانه را بر روی آنها قید

کنند. سپس با توجه به مطالب جمع آوری شده از این کارت ها، پرسش نامه ای طرح و

مجدداً بصورت تصادفی و در کتابخانه های مختلف بین مراجعین توزیع شد.

در پایان نتایج حاصل از مطالعات کتابخانه ای در نظرات مراجعین با هم مقایسه و تحلیل

شده است.

۱-۱- فضاهای داخلی کتابخانه

میزان توفیق ساختمان کتابخانه و عملکرد آن باچگونگی طراحی و تزئین فضاهای داخلی کتابخانه رابطه مستقیم دارد. مراجعان و کارمندان کتابخانه بیشتر با اجزای داخلی ساختمان سر و کار دارند تا با شکل ظاهری آن. از این رو، کتابخانه ای که فضای داخل آن فاقد کارآیی و جذابیت باشد، برغم ساختمان فاخر و نمای چشمگیر بیرونی، مدام مورد ایراد و انتقاد قرار می گیرد.

در مقیاس کوچکتر، کار طراحی داخلی کتابخانه مشابه کار معماری ساختمان آن است. به این معنی که عوامل و وسایل مربوط به هر واحد عملیاتی در فضاهای مشخص و با توجه به مسئله ارتباطات، مسیر منابع، آسایش کاربران، و چشم اندازهای مناسب چیده می شود. بطور مثال، طراح داخلی کتابخانه فضای وسیعی را که برنامه معماری به بخش خدمات فنی اختصاص داده است، به واحد مبادلات، فراهم آوری، سازماندهی، پردازش پایندها، و احیاناً منابع کتابشناختی تقسیم می کند و وسایل لازم را در آن می آراید.

در کتابخانه های در دست ساختمان، طراحی داخلی و تهیه نقشه آرایش وسایل باید همزمان با پایان کار ساختمان به اتمام رسد. لکن در عمل، بنا به دلایل مختلف، این فرایند به درازا می کشد. تهیه طرح دقیق جادهی وسایل بستگی دارد به عواملی مانند محل قرار گرفتن پریزهای برق، در و پنجره ها، منابع حرارتی و برودتی، کانالهای

تاسیساتی، نورپردازی، جهت بازشدن درها، و مانند آن. تعیین محل قطعی این عوامل نیز در گرو تصویب محل دقیق استقرار وسایل است. بطور کلی محیط داخلی کتابخانه باید برای مطالعه و کار راحت و دلپذیر باشد و علاوه بر تهویه و نور مناسب دارای طرح و آرایشی باشد که فرد را به راحتی به منابع و نقاط مورد نظر هدایت کند.

استانداردهای وسایل و تجهیزات کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی،؟؟؟ تعاونی، ص ۱۲. طراحی داخل کتابخانه با توجه به نوع و ابعاد وسایل و ملزومات، مسایل زیبایی شناختی و کاربردی، و استفاده بهینه از فضای موجود انجام می گیرد. قبل از هر اقدامی لازم است از برنامه کتابخانه، مسایل مربوط به ارتباط کلی فضاها، حجم منابع، تعداد کاربران و تعداد کارمندان آگاه شد. یک طرح خوب بر پایه وسایل مناسبی شکل می گیرد که دارای ظاهری زیبا و ابعادی صحیح بوده و در عین حال طوری آرایش یافته باشد که اصل دسترس پذیرسازی منابع و فضاها، و اصل آسایش و عدم تداخل در آن رعایت شده باشد.

لازم است طرح داخلی ساختمان، چگونگی استفاده از فضاها، محل چراغها، منابع تأمین حرارت و دیگر وسایل فنی دارای حد اعلائی انعطاف و تغییرپذیری باشد، فضاهاى مختلف قابلیت ادغام و تبدیل به یکدیگر را داشته باشند، و امکان استفاده آتی از وسایل و تجهیزات مرتبط با پیشرفتهای تکنولوژی کتابخانه ای در آن پیش بینی شده باشد.

۱-۲-۳- لازم است تا جای ممکن از تقسیم فضاها بوسیله دیوار های ثابت پرهیز شود و

تقسیم فضا برای خدمات مختلف حتی الامکان توسط قفسه کتاب، تیغه های نازک، یا وسایل مشابه انجام گیرد.

در طراحی داخلی ساختمان کتابخانه و بخشهای خدماتی آن باید نیازهای ویژه معلولان و نابینایان در نظر گرفته شود و هر جا ضرورت ایجاب کند از علائم و نشانه های مخصوص استفاده شود. (همان، ص ۱۶).

بهتر است منابع پرمراجعه تر نظیر برکه دانهها، میز امانت، و مانند آن در نزدیکی ورودی اصلی قرار داده شود تا از آمد و رفتهای غیر ضروری به بخشهای درونی کتابخانه کاسته شود. به این ترتیب کاربرانی که به منابع تخصصی تر نیاز دارند به بخشهای داخلی کتابخانه هدایت شده و در عین حال از آرامش و سکوت و خدمات ویژه این بخشها بهره مند می شوند.

مسیر ها و راهروها: بهتر است شاهرگهای ترافیکی کتابخانه به صورت خطوط مستقیم طراحی شود، مگر آنکه طول آنها از ۳۰ متر تجاوز کند. مسیرهایی که بخاطر وجود موانع بلند یا تغییر جهت از چشم ناپدید می شود اغلب اسباب سردرگمی یا القای فضای بسته را فراهم می کند. در مجموع، مسیرهای انحرافی و پیچیده ترافیکی مانع استفاده بهینه از کتابخانه می شود.

لازم است طرح داخلی کتابخانه طوری باشد که مسافتهای حمل و نقل منابع کتابخانه ای به حداقل ممکن کاهش یابد.

راهروهایی که میان وسایل قرار دارند فضایی بیش از خود وسایل اشغال می کنند از این رو لازم است در طراحی این فضاها دقت بیشتری بعمل آید و ترتیبی داده شود که حتی الامکان هر دو طرف راهرو مورد استفاده قرار گیرد.

عرض راهرویی که از یک یا هر دو طرف به پشتی صندلیها محدود می شود باید بیشتر پیش بینی شود. این راهروها جزو شاهرگهای ترافیکی کتابخانه بشمار می رود و رفت و آمد بیشتری در آنها صورت می گیرد.

راهرویی که از یک یا هر دو طرف به دیوار محدود باشد باریکتر به نظر می رسد. مثلاً راهرویی به عرض ۹ سانتیمتر که دو طرف آن به دیواره هایی بلندتر از خط دید محدود با دید بسیار خفه و باریک بنظر می آید، در صورتی که همان راهرو وقتی از یک طرف به دیواره های انتهایی قفسه کتاب و از طرف دیگر به دیواره کناری میزهای تکفیره محدود باشد کاملاً عریض و مناسب بنظر می رسد. در راهروی اخیر، وقتی دو نفر از کنار هم می گذرند، یکی از آنها می تواند وارد راهروی میان قفسه ها یا فضای یک میز تکفیره خالی شود تا دیگری بگذرد.

تا جای ممکن باید از چیدن وسایل مشابه در ردیفهای طولانی خودداری کرد.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

از دیدگاه زیبایی شناختی، یک ردیف طولانی میزهای تکنفره که بین دو رشته قفسه قرار
می گیرد بنظر کسالت آورتر و یکنواخت تر از ردیف میز تکنفره ای می رسد که در
کناره یک یا دو دیوار چیده شود.

www.kandoocn.com
www.kandoocn.com
www.kandoocn.com

وسایل ویژه فضاهای مطالعه

آرایش فضاهای مطالعه:

۹- فضاهای ویژه مطالعه و کار با بهره‌گیری از میزهای مطالعه چند نفری و میزهای

مطالعه انفرادی معمولی و مجهز، باید به صورت طرح باز قابل استفاده باشد. در این

قسمتها می‌توان از قفسه‌های کتاب به عنوان حائل دید و صدا کمک گرفت. آرایش

داخلی این فضاها باید به نحوی باشد که کاربران بتوانند به آسانی به آنچه می‌خواهند

دست پیدا کنند و در عین حال احساس آسایش و آرامش نیز داشته باشند. فضاهای

مطالعه باید طوری طرح ریزی شود که امکان ادغام آنها وجود داشته باشد. کنترل ورود و

خروج مراجعات به این فضاها باید از یک محل انجام شود.

۱۰- به طور متوسط فضای مورد نیاز هر کاربر، با احتساب ابعاد میز و صندلی استاندارد و

میز کتابدار و وسایل نمایش کتاب، ۲/۵ مترمربع است. (استانداردهای وسایل و

...، شیرین تعاونی، ص ۸۲).

وسایل و تجهیزات کتابخانه:

وسایل و تجهیزات کتابخانه های تازه تأسیس معمولاً همزمان با مراحل پایانی کار ساختمان کتابخانه تهیه می شود. از آنجا که این وسایل از جمله عوامل اصلی موفقیت ساختمان کتابخانه محسوب می شود و در عین حال بخش عمده ای از بودجه کتابخانه را به خود اختصاص می دهد (حدود ۱۸ درصد از بهای تمام شده ساختمان) لازم است در تهیه و تدارک آنها نهایت دقت و توجه مبذول گردد.

نکات مهم در خصوص تجهیزات کتابخانه از این قرار است:

کارآیی: وسایل کتابخانه ای باید با معیارها و استانداردهای توصیه شده مطابقت کامل داشته باشد تا علاوه بر سهولت استفاده و دستیابی به بالاترین میزان کارآیی، انعطاف پذیری طرح داخلی کتابخانه در طول زمان نیز تضمین شود.

دوام: عمر متوسط وسایل معمول کتابخانه ای در حدود ۲۵ الی ۳۰ سال تخمین زده شده است. در طول این مدت، وسایل کتابخانه باید شکل و ظاهر اولیه را حفظ کند. از این رو توجه به نوع و جنس مواد بکار رفته در وسایل حائز اهمیت خاصیت است.

استحکام: لازم است اجزاء و قسمت‌های مختلف وسایل چوبی کتابخانه نظیر میز و صندلی و قفسه و مانند آن، بنا به موارد، با استفاده از کام و زبانه، پیچ و دوبل چوبی، و مرغوبترین چسب به هم متصل شود. اتصالات باید آنقدر محکم باشد که اگر بخشی از

آن دچار شکستگی شد، قسمت‌های دیگر از هم جدا نشود. بهتر است چسب مورد استفاده ضد آب باشد تا کم و زیاد شدن رطوبت تأثیری در وضع پیوندگاهها و مفاصل وسایل کتابخانه نداشته باشد.

زیبایی : وسایل کتابخانه باید دارای ظاهر زیبا، ساده، و تمیز باشد. بکارگیری سبکهای ساده تر در تزئینان مبلمان باعث می شود این وسایل با گذشت زمان و برغم پیشرفتهای تغییرات تکنولوژیکی کتابخانه ای همچنان باب روز باقی بماند.

ظرفیت و هماهنگی. سطوح وسایلی که در معرض دید است باید صاف یکدست و بدون لک و خوردگی باشد. در هر حال هماهنگی، تجانس، و توازن بین وسایل از یکسو و تزئینات و سایر لوازم (مثل فرش، سایه بانها و غیره) از سوی دیگر باید رعایت شود.

سهولت جابجایی. نقشه چیدن وسایل کتابخانه ثابت نیست و در طول زمان، همگام با تغییر عملکردها و نیازها، عوض می شود. از این رو باید از خرید وسایل حجیم و سنگین مانند میزهای خیلی بزرگ یا میزهای تکنفره بهم چسبیده خودداری کرد.

سهولت نگهداری: با توجه به اینکه نگهداری وسایل در طول زمان مستلزم صرف هزینه و نیرو است، باید دقت کرد که وسایل کتابخانه ای نیازمند حداقل نگهداری و تعمیر باشد. دوام و ثبات رنگ وسایل، استحکام رویه ها، و استفاده از مواد تقویتی در سطوح و

زوایایی که در معرض فرسایش بیشتری قرار دارد، از جمله نکات مثبتی است که در
گزینش وسایل کتابخانه باید مورد توجه واقع شود.

جزئیات دقیق تر مربوط به هر یک از وسایل کتابخانه در فصلهای بعدی بررسی می
شود.

- جنس وسایل کتابخانه

وسایل کتابخانه را می توان از چوب، فلز، یا ترکیبی از این دو تهیه کرد. در هنگام
برگزیدن هر یک از این مواد باید به مسایلی از قبیل دوام و استحکام، قابلیت تطبیق و
تغییرپذیری، زیبایی، مقاومت در برابر آتش و آب، و میزان کاهش صدا توجه داشت.
سازندگان با تجربه و متبحر می توانند تمام این خواص را در هر یک از این موارد یکجا
گرد آورند. بطور کلی، لوازم فلزی قدری محکمتر است. وسایل چوبی نیز با وجود
آسیب پذیری در برابر آتش، به زیبایی کتابخانه خواهد افزود. بهتر است از اولی در
مخزن کتاب و نقاطی که در معرض دید کاربران نیست استفاده کرد و دومی را در سالن
مطالعه و بخش قفس باز بکار برد. وسایل چوبی بخاطر گرما، زیبایی با دوام، سهولت
ساخت، هنوز هم در اولویت نخست قرار دارد. لکن تنوع رنگ وسایل چوبی بسیار کم
است چرا که با افزودن رنگ، ظاهری مصنوعی می یابد. در هر حال تناسب و هماهنگی
بین وسایل باید حفظ شود.

چوب افرا و غان محکمترین چوبی است که در ساخت وسایل کتابخانه بکار می رود. توصیه می شود بویژه در ساخت صندلیهای پر مراجعه از این چوبها استفاده شود. دیگر چوبهای مورد استفاده عبارتند از چوب بلوط، گردو، زبان گنجشک و نارون. امکان خلق طرحهای متنوع و جالب در وسایل فلزی، یا در ترکیب فلز و پلاستیک با چوب، بیشتر از وسایل چوبی به تنهایی است، لکن وسایل فلزی با گذشت زمان ظاهر فرسوده تری می یابد و حتی اگر میزان کارآیی آن نیز تغییری نکند از نظر زیبایی ظاهری مشکل آفرین است.

وسایل فلزی (یا پلاستیکی) در برابر تغییر درجه رطوبت و حرارت تغییر چندانی نمی کند و در نتیجه اتصالها و پیوندگاهها در معرض خطر سست شدگی و آسیب دیدگی قرار ندارد.

میز مطالعه

- تهیه میزهای متحدالشکل و قراردادن آنها به موازات یکدیگر، اگر چه رفت و آمد را ساده می کند، ولی به کتابخانه حالت کلاس درس می بخشد. برای جلوگیری از این یکنواختی ناخوشایند و برای ایجاد نمای متنوع تر می توان از انواع میزهای تکنفره، دو نفره، چهار نفره، شش نفره، گرد و چهارگو استفاده کرد و آنها را به صورت عمود و

موازی چید.

- برای جلوگیری از انعکاس نور، سطح رویه میز نباید براق، خیلی تیره، یا خیلی روشن باشد.

- از انتخاب رنگهای تند برای دیواره هایی که روبروی کاربران قرار می گیرد باید خودداری شود.

- هر کجا که وسایل جنبی برای افراد راست - دست پیش بینی شود (مثل صندلیهای دسته داری که در بعضی نقاط کتابخانه برای یادداشت برداری تدارک دیده می شود) باید تعدادی نیز برای افراد چپ - دست (معادل ۶ تا ۱۰ درصد) منظور شود. (همان، ص

میز مطالعه

- صندلی مطالعه و اتصالات آن باید فاقد زوائد و تزییناتی باشد که در معرض بازی و دستکاری کاربران قرار بگیرد.

چوب صندلی باید از بهترین و محکمترین نوع چوب و ترجیحاً از گونه‌های راش، افرا، غان، ملچ یا بلوط باشد. (وسایل و تجهیزات کتابخانه، پرویز عازم، ص ۴۶).

- بهتر است تعدادی صندلی دسته‌دار نیز در سطح سالن مطالعه پیش‌بینی شود.

- برای افزایش استحکام پایه‌های صندلی و جلوگیری از ایجاد سر و صدا در هنگام جابجا کردن باید آنها را با نعلهای پلاستیکی یا لاستیکی پوشاند.

برگه دان

- برگه‌دان از جمله ظریفترین، پر مراجعه‌ترین، و پردردسرتترین وسایل کتابخانه است و به علت کثرت استفاده باید بسیار پر استقامت باشد.

- در برگزیدن و عمل وردن چوب برگه‌دان، علاوه بر استحکام، لازم است به ثبات شکل آن در برابر گرما و سرما و سایر پدیده‌ها توجه شود، بطوری که تمام بندها و مفاصل آن با یکدیگر هماهنگ باشند و هر یک از کشوها را بتوان جایگزین دیگری کرد. میله میانی هر کشو نیز باید بنحوی کار گذاشته شود که در عین سهولت باز و بسته شدن، در حال عادی در جای خود ثابت و محکم باشد. (همان، ص ۹۵).

نتیجه گیری

مهم ترین عامل در مبلمان کتابخانه، کارآیی آن می باشد که نسبت به سایر شاخصه ها، دارای اهمیت بیشتری است.

مناسب ترین مصالح برای ساخت مبلمان کتابخانه (با توجه به استانداردهای موجود و نظرات مراجعین) چوب است که دارای خصلت هایی چون استحکام، زیبایی، سهولت جابجایی و ... می باشد. بهتر است چوب بکار رفته در مبلمان خود رنگ باشد تا از انعکاس آزار دهنده نور جلوگیری شود.

میزهای تک نفره بیشترین و میزهای ۶ نفره کمترین کاربرد و استفاده را در کتابخانه های مورد مطالعه ما داشتند میزهای تک نفره مناسب ترین میزها نیز در مطالعات استانداردها معرفی شده اند.

مناسب ترین نور برای نورپردازی داخل کتابخانه ها، نور زرد می باشد؛ ضمن اینکه می توان از نور طبیعی نیز برای تامین روشنایی لازم برای مطالعه استفاده کرد (از طریق ایجاد نورگیر در سقف، پنجره و ...). در طراحی فضای کتابخانه، بهتر است تلفیقی از فضای باز و بسته در کنار هم مورد استفاده قرار گیرند. فضاهای داخلی کتابخانه باید تفکیک شده بوده و تداخل فضایی نداشته باشند. بهترین راه برای رسیدن به امر استفاده

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

از تیغه‌های متحرک است. این تیغه‌ها علاوه بر این که از زیبایی و ظرافت خاصی برخوردارند، تغییر اندازه و گسترش فضاها را در آینده ممکن می‌سازند.
از آنجایی که غالب اوقات مراجعین در سالن مطالعه سپری می‌شود، باید نسبت به
قرارگیری امکانات مناسب در آن (نظیر سرویس‌های بهداشتی، بوفه، تجهیزات تهویه
و...) اقدام شود.

به منظور ایجاد تمرکز لازم برای مطالعه، بهتر است فضا دارای سکوت لازم باشد. برای
برقراری سکوت در داخل سالن می‌توان از کف پوشهای مناسب استفاده کرد و پایه‌های
وسایل متحرک را با نعلهای پلاستیکی یا لاستیکی پوشاند. برای جلوگیری از نفوذ صدای
بیرون به فضای داخلی نیز می‌توان شیشه‌ای دو جداره را به کار برد.

تحلیل و مقایسه نظرات دو گروه مردان و زنان:

هر دو گروه خانم‌ها و آقایان که مورد بررسی قرار گرفته‌اند، مهمترین عامل در مبلمان کتابخانه را کارایی آن دانسته‌اند. عامل استحکام از اهمیت کمتری در هر دو گروه برخوردار است.

تقریباً تمامی افرادی که مورد پرسش قرار گرفته‌اند چه مرد و چه زن عامل چوب را بهترین مصالح و مناسبترین ماده برای ساختن مبلمان کتابخانه می‌دانند.

همچنین برای مبلمان و تجهیزات دیگر که در کتابخانه به کار می‌روند (برگردان، قفسه کتاب و ...) چوب مناسبتر از مصالح دیگر تشخیص داده شده است. با توجه به نظر سنجی انجام شده میزهای تک نفره برای مطالعه مناسبتر تشخیص داده شده‌اند. میزهایی که جمعیت زیادی می‌توانند از آن استفاده کنند (مانند نیروهای ۶ نفره) مورد پسند هیچ یک از دو گروه قرار ندارند.

رنگ نور مورد استفاده برای مطالعه عامل مهم است. رنگی مثل آبی اصلاً انتخاب نشده است. نور سفید در بین خانم‌ها و نور زرد در بین آقایان مناسبتر تشخیص داده شده‌اند. اما به طور کلی با توجه به نظرات دو گروه و مقایسه آنها نور طبیعی بهترین حالت ممکن است که مورد توجه هر دو گروه قرار گرفته است.

رنگ به کار رفته در مبلمان و تجهیزات داخلی کتابخانه از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند و در ایجاد آرامش کاربرین و مراجعه کنندگان نقش بسزایی دارند. خانم‌ها رنگ سبز را مناسبتر می‌دانند و آقایان رنگ آبی را. اما با توجه به نظرات دو گروه و به طور کلی رنگ آبی موجب آرامش بیشتری می‌شود. رنگهایی مثل سفید یا کرم مناسب تشخیص داده نشده‌اند. این رنگها همچنین موجب انعکاس بیش از حد نور شده، بهتر است از کاربرد آنها در فضای داخلی کتابخانه اجتناب کرد.

استفاده از رایانه برای جستجوی منابع مطالعه در کتابخانه بر روش‌های دیگر ترجیح داده شده است. با توجه به فرم‌های نظرسنجی روش استفاده از برگه‌دان طرفدار چندانی ندارد.

محل قرارگیری این وسایل که برای جستجوی منابع مطالعه در کتابخانه استفاده می‌شوند نیز بسیار مهم است. محل قرارگیری آنها باید در جایی تعبیه شود که در دسترس باشد و موجب برهم خوردن آرامش و سکوت کتابخانه نشود. اکثر مراجعه کنندگان محل مناسب را نزدیک به سالن مطالعه ذکر کرده‌اند.

در هر دو گروه سالن مطالعه اصلی مکانی است که مراجعین بیشترین وقت خود را در آن سپری می‌کنند. با در نظر گرفتن این مورد باید امکانات رفاهی و تسهیلاتی کتابخانه

(سرویس‌های بهداشتی، بوفه و ...) در نزدیکی سالن‌های مطالعه قرار گیرند تا در دسترس باشند.

در جداسازی فضاهای ذکر شده (سالن‌های مطالعه، قسمت مرجع، قسمت مربوطه نشریات روزانه و ...) تیغه‌های متحرک بهترین وسیله هستند. که مورد نظر هر دو گروه بوده است. این امر گسترش احتمالی فضاهای کتابخانه را در آینده ممکن می‌سازد. دیوارهای ثابت وسیله مناسبی ارزیابی نشده‌اند.

وجود فضای سبز در چشم انداز محل مطالعه از عواملی است که در روند و میزان مطالعه هر دو گروه مرد و زن تاثیر بسزایی دارد.

در مورد فضاهای مطالعه بین دو گروه اختلاف وجود دارد به طوریکه در گروه خانم‌ها بهترین فضاها، فضاهای باز و نیمه باز ذکر شده‌اند اما در گروه آقایان بهترین فضاها، فضای بسته با چشم‌انداز به بیرون هستند.

اما در مجموع و به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که فضاهای نیمه باز مورد توجه بوده است.

اختلاف دیگری که وجود دارد مربوط به سؤال آخر فرم نظرسنجی است که در آن خانمها به طور مادی به سکوت مطلق و یا پخش موسیقی ملایم رای داده‌اند. در صورتی که در آقایان سکوت مطلق با اختلاف فاحشی برتری دارد.

اما با توجه به دو گروه سکوت مطلق بر پخش موسیقی ملایم ارجحیت دارد.

نتایج تحلیلی نظرسنجی انجام شده از مراجعین زن:

۱- توجه به نظرسنجی انجام شده در بین خانم‌ها، مهمترین عامل در مبلمان کتابخانه کارایی آن است عامل سهولت جابجایی مبلمان کتابخانه به سایر موارد (زیبایی و استحکام) اهمیت بیشتری داشته است.

۲- کاربرین خانم بهترین مصالح برای ساخت مبلمان کتابخانه را چوب تشخیص داده‌اند.

۳- استفاده از نیروهای تک نفره هنگام مطالعه بیشتر از نصف نظرها را به خود

اختصاص داده است. البته میزهای دو نفره با اختلاف نه چندان زیادی در اولویت دوم قرار دارد. میزهای شش نفره اصلاً انتخاب نشده‌اند.

۴- استفاده از نور آبی برای مطالعه از نظر خانم‌ها اصلاً مناسب نیست. اما نور طبیعی و نور سفید هر دو با تعداد نظرهای یکسان بهترین نورها برای مطالعه هستند.

۵- هنگام مطالعه در کتابخانه رنگ سبز بیشترین آرامش را به مراجعین زن می‌دهد.

۶- برای جستجوی منابع استفاده از رایانه طرفدار بیشتری دارد. در اولویت بعدی

جستجوی مستقیم از داخل قفسه‌ها قرار دارد. در حالی که استفاده از برگه‌دان تقریباً مورد نظر هیچ کس نبوده است.

۷- نصف افراد که فرم نظرسنجی را پر کرده‌اند جای مناسب برای برگردان و یا یارانه را نزدیک به سالن مطالعه می‌دانند.

۸- اکثریت کاربران بیشترین وقت خود را در سالن مطالعه اصلی سپری می‌کنند و باقی افراد از قسمت مرجع استفاده می‌کنند.

۹- بیشتر از نصف خانم‌ها حداقل فضای لازم برای هر فرد در کتابخانه (با احتساب میز مطالعه و صندلی) را $1/5$ متر مربع ارزیابی کرده‌اند.

۱۰- از دیدگاه مراجعین، بهترین فضاها برای مطالعه فضاهای نیمه باز و فضاهای باز هستند. فضاهای بسته از نظر آنها اصلاً مناسب نیست.

۱۱- برای جداسازی فضاها در کتابخانه تیغه‌های متحرک بهترین راه تشخیص داده شده‌اند. دیوار ثابت رایی را به خود اختصاص نداده است.

۱۲- وجود فضای سبز و چشم انداز محل مطالعه در روند و میزان مطالعه اکثر مصاحبه شنونندگان تاثیر خوبی دارد.

۱۳- در گروه مراجعه کنندگان خانم وجود سکوت مطلق و یا پخش موسیقی ملایم از تعداد طرفداران یکسانی برخوردار است.

نتایج تحلیلی نظرسنجی انجام شده از مراجعین مرد:

۱- مراجعین مرد عامل کارایی را مهمترین عامل در مبلمان کتابخانه می دانند. عامل استحکام از نظر آنها مهم نبوده است.

۲- عامل چوب بهترین نوع مصالح برای ساخت مبلمان کتابخانه است. البته تعداد بسیار کمی هم پلاستیک را مناسب می دانند.

۳- مناسبترین مصالح برای استفاده در میز، صندلی، برگه‌دان، قفسه کتاب، چوب تشخیص داده شده است.

۴- اکثریت میزهای تک نفره را ترجیح می دهند. میزهای شش نفره اصلاً انتخاب نشده‌اند.

۵- نور زرد برای مطالعه بیشترن انتخاب را داشته است. بعد از آن با تعداد کمی رای نور طبیعی در اولویت دوم است. نور آبی مناسب تشخیص داده نشده است.

۶- هنگام مطالعه رنگ آبی بیشترین آرامش را در آقایان ایجاد می کند. رنگ‌های سفید و سبز با تعداد انتخاب برابر در اولویت دوم قرار دارند.

۷- اکثریت قریب به اتفاق مراجعین مرد استفاده از رایانه را برای جستجوی منابع مطالعه در کتابخانه مناسب می دانند.

۸- بهترین مکان برای قراردادن برگه‌دان یا رایانه جهت جستجوی کتاب نزدیک به سالن مطالعه عنوان شده است.

۹- مراجعین مرد بیشتریت وقت خود را در سالن مطالعه اصلی کتابخانه صرف می‌کنند.

۱۰- تعداد بیشتر مصاحبه شونده‌گان حداقل فضای لازم را برای هر فرد در کتابخانه

۱/۵ متر مربع ارزیابی کرده‌اند. تعدادی نزدیک به این مقدار نیز ۲/۵ متر مربع را عنوان

کرده‌اند.

۱۱- فضای بسته با چشم‌انداز مناسب به بیرون مورد علاقه و ترجیح بیشتر مراجعین مرد

می‌باشد. فضاهای بسته و نیمه باز نسبت به فضای باز خواهان بیشتری دارند.

۱۲- برای جداسازی فضاها در کتابخانه تیغه‌های متحرک مناسب تشخیص داده شده‌اند.

۱۳- وجود فضای سبز در چشم‌انداز محل مطالعه در روند میزان مطالعه کاربرین مرد

مؤثر است.

۱۴- در آقایان سکوت مطلق بر پخش موسیقی ملایم ارجحیت دارد.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoo.cn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۵۱۱ تماس حاصل نمایید

منابع و مأخذ:

۱- خدمات عمومی کتابخانه و روش‌های آن، نسرين دخت عماد خراسانی، نشر کتابدار،
۱۳۷۹،

۲- استانداردهای کتابخانه‌های عمومی ایران، شیرین تعاونی (خاتمی)، کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۱،

۳- استانداردهای وسایل تجهیزات کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع رسانی، شیرین تعاونی،
۱۳۷۸،

۴- ساختمان و تجهیزات کتابخانه، پرویز عازم، نشر کتابدار، ۱۳۷۸.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۵۱۱ تماس حاصل نمایید

Filename: Document1
Directory:
Template: C:\Documents and Settings\hadi tahaghoghi\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dotm
Title:
Subject:
Author: H.H
Keywords:
Comments:
Creation Date: 3/22/2012 12:25:00 PM
Change Number: 1
Last Saved On:
Last Saved By: hadi tahaghoghi
Total Editing Time: 0 Minutes
Last Printed On: 3/22/2012 12:25:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 27
Number of Words: 3,398 (approx.)
Number of Characters: 19,375 (approx.)